

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave zabezpečenia a realizácii celoslovenského testovania žiakov 5. ročníka v základných školách v školskom roku 2016/2017 v SR

Inšpekcie s cieľom zistiť stav zabezpečenia a realizácie celoslovenského testovania žiakov 5. ročníka boli vykonané v **129** základných školách, z nich bolo **115** štátnych, **9** cirkevných a **5** súkromných škôl. V meste sídlilo 65 a na vidieku 64 subjektov. S vyučovacím jazykom slovenským bolo **119** škôl, s jazykom maďarským **9** a s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským bol **1** subjekt.

Školskí inšpektori pri inšpekciách vo vybraných školách zamerali pozornosť na kontrolu dodržania pokynov stanovených NÚCEM-om pre výber koordinátorov a školských administrátorov, pre organizačné zabezpečenie testovania žiakov 5. ročníkov ZŠ v papierovej forme, pre realizáciu i ukončenie testovania a prípravu spätnej zásielky s originálnymi odpoveďovými hárkov. Monitoring bol cielene zameraný len na písomnú formu testovania v skupinách intaktných žiakov. Súčasne prebiehajúce testovanie žiakov 5. ročníkov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a testovanie žiakov elektronickou formou nebolo monitorované.

Vo vybraných školách celkovo evidovali **4 796** žiakov 5. ročníkov, z nich sa testovania z rôznych dôvodov nezúčastnilo **410** žiakov. Dôvodmi ich ospravedlnenej neprítomnosti boli zdravotné problémy (**155**), vzdelávanie v školách v zahraničí (**124**), zdravotné znevýhodnenie (**59**), prestup na inú ZŠ (**7**), reprezentácia školy (**3**), pobyt v reedukačnom zariadení (**2**). Neprítomnosť **40** žiakov na testovaní zákonní zástupcovia školy vopred neoznámili a dôvodom neúčasti ďalších **20** žiakov bolo podľa vyjadrenia pedagogických zamestnancov škôl záškoláctvo.

K pozitívnym zisteniam z vykonaných inšpekcií patrilo najmä zodpovedný prístup riaditeľov škôl i pedagogických zamestnancov k príprave a organizačnému zabezpečeniu administrácie testov. Pri výbere 141 školských koordinátorov a 539 školských administrátorov postupovali v školách v zmysle pokynov NÚCEM, len ojedinele vykonávali funkciu školského koordinátora aj samotní riaditelia škôl. V prípravnej fáze testovania sa v 5 subjektoch (4 %) vyskytli nedostatky pri výbere školských administrátorov¹. Pre testovanie žiakov 5. ročníkov boli v školách vhodne upravené priestory (446 tried) a rovnako bol počas prestávok i počas administrovania testov zabezpečený pedagogický dozor. Koordinátori takmer vo všetkých subjektoch dodržali harmonogram otvárania a kontroly testových zásielok, ktoré boli uložené v zabezpečenom priestore u riaditeľov škôl. Pri kontrole neporušenosti a úplnosti zásielok testov z matematiky, zo slovenského jazyka a literatúry a z maďarského jazyka a literatúry neboli zistené žiadne nedostatky. Neúplná zásielka bola dodaná do 2 škôl², v jednej z nich chýbali testy pre žiaka so zdravotným znevýhodnením a v druhej škole zásielka neobsahovala tlačivo *Protokol o priebehu testovania*. Príprava spätnej zásielky na odoslanie bola v školách realizovaná bez nedostatkov, v súlade s určenými pokynmi.

Priebeh administrácie testov z matematiky a zo slovenského jazyka a literatúry sledovali školskí inšpektori v 250 skupinách žiakov a v ďalších 10 skupinách bola monitorovaná

¹ Trnavský kraj – ZŠ, Školská 285, Čáry; ZŠ s MŠ Školská 23, Šúrovce; ZŠ s MŠ, Jána Hollého, Železničná 102, Madunice

Nitriansky kraj – Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul, Saratovská 87, Levice; ZŠ, Jelenecká 72, Nitrianske Hrnčiarovce

² Prešovský kraj – ZŠ, Kudlovska 11, Humenné; Nitriansky kraj – ZŠ Jána Hollého 1950/48, Šaľa

administrácia testov z maďarského jazyka a literatúry. Žiaci pracovali samostatne, vzájomne sa nevhodným správaním nerušili.

Na základe vyhodnotenia všetkých zistení možno konštatovať, že školskí koordinátori si stanovené úlohy prevažne zodpovedne plnili a školskí administrátori vykonávali aktívny a objektívny dozor v určených skupinách žiakov. Realizácia administrácie testov sa uskutočnila bez rušivých momentov. Ojedinele (3 ZŠ) neboli niektorí z pedagogických zamestnancov vykonávajúcich externý dozor prítomní v škole v určenom čase pred začiatkom administrácie testov.

Zistené nedostatky v **10 %** škôl súviseli najmä s nedôsledným oboznámením sa školských koordinátorov alebo administrátorov so všeobecnými zásadami a podmienkami stanovenými v pokynoch k realizácii papierovej formy testovania. Riaditeľom 3 škôl³ boli školskou inšpekciou uložené odporúčania smerujúce k dôslednejšiemu dodržiavaniu pokynov stanovených NÚCEM pre školských koordinátorov či administrátorov a riaditeľom 10 škôl⁴, v ktorých boli zistené závažnejšie nedostatky v príprave, v organizačnom zabezpečení a v realizácii testovania, boli uložené opatrenia na ich odstránenie.

Zistené nedostatky sa týkali prevažne:h

- nerešpektovania kritérií pre výber školských administrátorov,
- neplnenia stanovených povinností riaditeľom školy (neprítomnosť riaditeľa školy počas rozdeľovania testov zo slovenského jazyka a literatúry podľa počtu žiakov pre administrátorov jednotlivých testovaných skupín; nepodpísanie papierových obálok so zvyšnými testami),
- nedodržania postupnosti otvárania testových zásielok a ich uloženia na bezpečnom mieste,
- nedodržania harmonogramu testovania a stanoveného času pre prípravu spätnej zásielky,
- nedôslednej činnosti školského koordinátora pri príprave odpovedových hárkov z matematiky, zo slovenského jazyka a literatúry (nenalepenie štítkov s QR kódom a neopodstatnené vyplnenie údajov v poliach č. 1, 2),
- nedôslednej činnosti administrátorov (neúplné zadanie pokynov týkajúcich sa práce žiakov s odpovedovými hárkami, s testmi, s pomocnými papiermi; nezabezpečenie striedania ekvivalentných foriem testov; neposkytnutie času na oboznámenie sa s testom; nevykonávanie objektívneho dozoru),
- nezabezpečenia dôsledného pedagogického dozoru mimo učební, v ktorých prebiehalo testovanie.

Iné zistenia súvisiace s predmetom školskej inšpekcie

- Školská koordinátorka⁵ v čase pred termínom celoslovenského testovania oznámila NÚCEM-u a OŠ OÚ v Nitre, že omylom otvorila dodanú zásielku testov. Zamestnanci príslušného odboru školstva zásielku skontrolovali, konštatovali neporušenosť jednotlivých obálok s testovými materiálmi a spisali *Záznam o kontrole*.

³ Nitriansky kraj – Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul, Saratovská 87, Levice; ZŠ, Jelenecká 72, Nitrianske Hrnčiarovce; ZŠ s MŠ, Hlavná 199, Úľany nad Žitavou

⁴ Trnavský kraj – ZŠ, Ul. Maxima Gorkého 21, Trnava; ZŠ, Školská 285, Čáry; ZŠ s MŠ, Školská 23, Šúrovce; ZŠ s MŠ, Jána Hollého, Železničná 102, Madunice

Banskobystrický kraj – Súkromná spojená škola, Dolná 417/31, Kremnica

Prešovský kraj – ZŠ, Komenského 13, Sabinov; ZŠ, Strážnická 226, Lubotice

Košický kraj – ZŠ, Školská 122, Švedlár; ZŠ, Mníšek nad Hnilcom 497; ZŠ, Školská 301/16, Turňa nad Bodvou

⁵ Nitriansky kraj – ZŠ s MŠ, Gogolova 2 143/7, Topoľčany

Odporúčania a podnety

NÚCEM

V Pokynoch pre školských koordinátorov k papierovej forme testovania žiakov 5. ročníka ZŠ navrhujeme:

- Upraviť v časti **16 Zber a uloženie OH počas testovania** bod 1 nasledovne:
za vetu – *Takto pooddeľované OH sa rozdelia na originály a kópie.* – vložiť vetu *Koordinátor prepočíta všetky odovzdané originály OH, ich počet musí byť zhodný s počtom žiakov, ktorí sa testovania zúčastnili a počet všetkých OH uvedie do Protokolu o priebehu testovania.*
- Nadväzne v časti **17 Ukončenie testovania, príprava a odoslanie spätnej zásielky** odstrániť vetu *Koordinátor prepočíta všetky odovzdané originálne OH a počet všetkých OH na spracovanie uvedie do protokolu.*
Tieto úpravy textu navrhujeme z dôvodu, že uvedenú činnosť koordinátor už vykonával v čase po ukončení testovania každého predmetu, pripravil a zalepil bezpečnostnú obálku s OH.
- Do kritérií stanovených pre výber administrátorov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením navrhujeme zaradiť aj odborných zamestnancov školy:
 - školský špeciálny pedagóg a školský psychológ, ktorí nevyučujú na 2. stupni a sú poverení starostlivosťou o začlenených žiakov;
 - špeciálny pedagóg s aprobáciou učiteľstvo pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, ktorý nemá aprobáciu na 1. stupeň ZŠ, ale je v zmysle vyhlášky kvalifikovaný vyučovať na 1. stupni ZŠ;
 - špeciálny pedagóg s rozšírenou aprobáciou na 1. stupeň ZŠ.